

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3432/2023
28.01.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Надежде Видић, Гордане Комненић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Младен Симић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране, Војне установе „Дедиње“, Београд, коју заступа Војно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 928/23 од 03.03.2023. године, у седници одржаној 28.01.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ, одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 928/23 од 03.03.2023. године.

УСВАЈА СЕ ревизија тужене и **УКИДАЈУ СЕ** се пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 928/23 од 03.03.2023. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 5552/2021 од 03.11.2022. године у односу на усвајајући део тужбеног захтева и одлуци о трошковима поступка (став први, трећи и четврти изреке) и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 5552/2021 од 03.11.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље и обавезана тужена да исплати тужиљи на име увећане зараде по основу војног додатка за период од 01.11.2016. године до 31.05.2019. године укупан износ од 109.032,23 динара са законском затезном каматом на појединачно опредељене новчане износе од доспелости сваког износа до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиље у делу у коме је тражено да се обавезе тужена да тужиљи исплати на име увећане зараде по основу војног додатка за период од 01.12.2015. године до 31.10.2016. године укупан износ од 36.118,65 динара са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног новчаног износа до исплате. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље и обавезана тужена да у корист тужиље уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.11.2016. године до 31.05.2019. године на основицу из става првог изреке пресуде, према тарифи важећој на дан уплате у фонд. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова

поступка исплати 113.460,00 динара са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате, док је захтев за исплату законске затезне камате за период од доношења пресуде до дана извршности пресуде, одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 928/23 од 03.03.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, трећем и четвртном изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију из свих законом прописаних разлога, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној у смислу члана 404. ЗПП.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Одлучујући о дозвољености ревизије применом члана 404. став 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Сл. гласник РС“бр. 72/11, ... 10/23), Врховни суд је оценио да су испуњени услови из става 1. истог члана за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била запослена као цивилно лице на служби у Војсци Србије, Војна установа „Дедиње“. Решењем директора тужене од 22.11.2011. године, одређено је да се на важећу вредност бода додаје постојећи војни додатак од 15% који се у обрачунском листу плате исказује у ставци „зарада по времену“ и овакав обрачун зарада запослених цивилних лица на служби код тужене примењивао се од 01.11.2011. године до јуна 2019. године. У обрачунским листама тужиље за спорни период није исказана и вреднована ставка војни додатак. Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, који је заснован на достављеним обрачунским листама плате тужиље, укупан износ војног додатка од 15% за тужиљу за утужени период износи 145.150,88 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом члана 135. став 2. и 195. Закона о Војсци Србије и члана 24. став 1. Правилника о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника Војске Србије, закључили да тужена у спорном периоду није тужиљи исплаћивала увећану зараду са војним додатком од 15%, те су обавезали тужену да јој овај додатак исплати у износу утврђеним налазом и мишљењем судског вештака, као и да јој на досуђене месечне износе уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање применом члана 2. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање. Овакав закључак да тужена није исплаћивала увећање на име војног додатка нижестепени судови су извели из чињенице да у обрачунским листама плате за тужиљу

у спорном периоду није посебно исказивана ставка војни додатак, а како је решењем тужене одређено да уз основну плату има право на војни додатак у износу од 15%, становиште нижестепених судова је да је тужена била дужна да у спорном периоду обрачунава и исплаћује тужиљи плату увећану за наведени проценат.

По оцени Врховног суда, правилност примене материјалног права се за сада не може испитати због непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Чланом 194. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, бр. 116/2007, 94/2019), прописано је да цивилна лица у служби Војске Србије, даном ступања на снагу овог закона постају војни службеници или војни намештеници (став 1.) и да ће министар одбране у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона донети пропис који ће уредити поступак превођења из става 1. овог члана (став 4.). Чланом 195. истог закона, прописано је да ће услове, начин и поступак трансформације војних установа који обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити и права и обавезе цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама до завршетка трансформације уредити Влада (став 1.), а да до ступања на снагу прописа из става 1. овог члана цивилна лица на служби у Војсци Србије запослена у установама која обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити, задржавају права и обавезе из радног односа према Закону о Војсци Југославије (став 2.).

Влада је на основу напред цитираног члана 195. став 1. Закона о Војсци Србије донела Уредбу о трансформацији војних установа које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити и о правима и обавезама цивилних лица на служби у Војсци Србије запосленим у тим установама („Службени гласник РС“, бр. 58/07, 10/13). Према члану 9а Уредбе, цивилна лица запослена у војним установама која обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, до завршетка трансформације тих установа остварују права и обавезу из радног односа у складу са Законом о Војсци Србије, а права на исплату плате, накнаде и других примања, као и стамбено обезбеђење остварују у складу са прописима којима се уређује пословање тих установа.

Сагласно напред цитираним одредбама закона и уредбе, те да у спорном периоду још увек није била завршена трансформација ВУ „Дедиње“ то се на плате, накнаде и друга примања запослених у тој установи примењивао Правилник о расподели добити и зарада цивилних лица у ВУ „Дедиње“ од 10.04.2006. године, који је у члану 19. став 1. прописивао да цивилном лицу у установи припада војни додатак због посебних услова рада под којима врши службу у војсци, а нарочито због учешћа на војним вежбама, логоровањима, маневрима и узбунама, рада дужег од пуног радног времена (члан 196. и 135. Закона о ВЈ), вршења службе у свим условима, као и због других ванредних ситуација проузрокованих потребама борбене готовости и то 15% од основне плате.

Стога како трансформација Војне установе „Дедиње“ није окончана, тужиља још увек није стекла статус војног службеника или војног намештеника (члан 9. наведене Уредбе) да би се на њу могао применити Правилник о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника Војске Србије („Службени гласник

Републике Србије“ број 28/11 и 10/17) којим је у члану 24. став 2. тог правилника, предвиђен војни додатак у висини од 20%.

Тужили, као цивилном лицу на служби код тужене, у смислу члана 19. став 1. наведеног Правилника, припада право на исплату војног додатка од 15%, али је остала неразјашњена структура плате, односно да ли јој је тај додатак исплаћен као елемент основне плате у склопу вредности бода те плате. Код чињеничног утврђења да се према решењу директора тужене од 22.11.2011. године војни додатак од 15% почев од новембра те године па све до јуна 2019. године обрачунавао у склопу вредности бода основне плате, односно да је био урачунат у основицу за обрачун и исплату плате тужиле (као и свих других цивилних лица на служби у овој војној установи), судски вештак се у односу на те околности није изјаснио у свом налазу, иако му је то било одређено као задатак решењем о вештачењу. Вештак је само сачинио математички обрачун износа војног додатка полазећи од платних листића за обрачун и исплату плате из којих се не види њена структура, при том без утврђења вредности цене рада (бода) која је важила у спорном периоду и вредности исте са увећањем од 15%.

Како у току поступка судски вештак није позван да се додатно изјасни на околност да ли је и у ком износу војни додатак ушао у вредност бода за обрачун основне плате тужиле, то је остало неутврђено релевантно чињенично стање за доношење одлуке у овој правној ствари. Ово посебно зато што су нижестепени судови пропустили да цене у целости садржину решења директора тужене од 22.11.2011. године из којег је неспорно утврђено да је ова војна установа од новембра 2011. године изменила начин обрачуна плате запослених кроз урачунавање војног додатка у основицу за обрачун плате, односно кроз урачунавање његовог процента у вредност бода за обрачун основне плате, као што то тужена основано истиче у ревизији.

С обзиром на напред изнето, првостепени суд ће у поновном поступку потпуно утврдити чињенично стање у смислу изнетих примедби, након чега ће правилном применом материјалног права одлучио о тужбеном захтеву тужиле.

Како одлука о трошковима поступка зависи од одлуке о главној ствари, то је иста укинута.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке овог решења.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић